

1 d'octubre, l'inici d'una nova lògica política

Presentació

Aquest treball de recerca titulat *1 d'octubre, l'inici d'una nova lògica política* sorgeix de les pròpies inquietuds i preocupacions amb relació al panorama polític viscut a Catalunya d'ençà del referèndum del primer d'octubre de l'any 2017, i per aquest mateix motiu m'he endinsat a investigar a fons alguns dels fenòmens i les causes que han marcat l'acció política dels darrers anys a Catalunya.

L'objectiu general d'aquest treball se centra a respondre a un seguit de qüestions relacionades amb l'1 d'octubre i el moviment independentista. En primer lloc, el treball aborda la naturalesa dels CDR. Què són? Quan neixen? Com s'organitzen? Qui en forma part? Seguidament, es pretén donar resposta a com es va organitzar el referèndum del primer d'octubre i quins agents polítics i socials hi varen intervenir. Alhora, s'analitza quina va ser la relació que varen mantenir els partits polítics i les organitzacions i entitats socials tant abans com després del referèndum, qui ha liderat en cada moment, abans, durant i després del primer d'octubre, el procés independentista i quines han estat les conseqüències de la relació entre organitzacions i partits. D'altra banda, també s'analitza quin tipus de repressió ha exercit l'Estat espanyol envers Catalunya, de quina forma l'ha exercit i, sobretot, com aquesta repressió ha afectat el moviment independentista. Cal afegir que a mesura que avançava el tre-

---

---

ball es va fer evident la possibilitat d'iniciar una quarta línia d'investigació, la d'analitzar les similituds i les diferències entre la repressió emprada per part de l'Estat espanyol a Euskal Herria la dècada del 1980 i la que s'aplica actualment a Catalunya. Tot realitzant aquest treball han sorgit diverses dificultats i complicacions imprevisibles, algunes d'elles difícils de gestionar. En primer lloc, tal i com és evident degut a l'extensió del tema general, s'han hagut de marcar unes limitacions i enfocar els esforços a aprofundir en els punts de major importància. Alhora, la repressió ha estat una limitació del treball en si, ja que per qüestions de seguretat s'han hagut de mantenir en l'anonimat algunes de les persones entrevistades i s'han hagut d'eliminar alguns fragments de les seves respostes per tal que aquestes no siguin utilitzades en contra seva en un possible judici.

Metodologia

Per tal d'assolir els objectius del treball ha estat necessari utilitzar diferents instruments de recerca. En primer lloc, s'han utilitzat les pàgines web dels diferents partits polítics i organitzacions polítiques i socials per realitzar la part introductòria. En segon lloc, s'han utilitzat fragments d'articles de premsa per complementar el cos del treball. En tercer lloc, la recerca bibliogràfica ha estat utilitzada per obtenir una visió general del context i realitzar el segon bloc del treball. Finalment, és necessari destacar que la font d'informació més important i en la qual es basa el treball són les entrevistes. Per realitzar aquest treball s'han entrevistat onze persones molt diverses, totes elles implicades directament o indirectament en política, per tal de portar les respectives converses a l'entorn de les preguntes d'anàlisi. S'han realitzat cinc models base d'entrevista: un per als membres dels CDR, un per a l'activista Josep Culler, un per als representants de les organitzacions de la societat civil, un per als representants dels partits polítics i un per als juristes de professió.

Conclusions

Després d'analitzar les fonts d'informació i recordant que l'objectiu del treball era respondre a un seguit de qüestions relacionades amb els Comitès de Defensa de la República, la relació entre els diferents agents polítics i socials independentistes i la repressió emprada per l'Estat espanyol envers Catalunya, arribem a un seguit de conclusions. En primer lloc, i després de la investigació que s'ha dut a terme en referència a la naturalesa dels Comitès de Defensa de la República, podem concloure que els CDR no són un moviment ni espontani ni desorganitzat. Tot i que moltes assemblees dels CDR locals o de barri varen constituir-se poques setmanes o, fins i tot, pocs dies abans del referèndum del primer d'octubre amb la voluntat de defensar els col·legis electorals, l'origen dels CDR es remunta al maig de l'any 2017, sis mesos abans del referèndum. En aquell moment, un grup de juristes anònims varen organitzar-se per

---

---

preparar la defensa jurídica del referèndum i varen començar a gestar l'embrió del que serien els Comitès de Defensa del Referèndum, i posteriorment de la República. Tot i així, els CDR no es consolidaren com a agent mobilitzador del moviment independentista fins a la vaga general del 3 d'octubre de l'any 2017.

Els CDR són un moviment totalment transversal que aglutina persones de totes les edats i d'ideologies molt diverses. Encara que l'octubre de l'any 2017 els partits polítics, i especialment la CUP de la mà de l'esquerra independentista, tingueren una incidència destacada en les assemblees dels CDR, actualment no hi ha una participació activa de cap dels tres partits independentistes.

Tot i que els CDR no tenen ni una cúpula nacional ni lideratges formals, el cert és que mantenen una estructura i una organització determinades. Els CDR s'organitzen amb diferents assemblees, als barris, als pobles i a les ciutats d'arreu del territori, que són totalment autònomes i sobiranes per prendre les decisions i realitzar les accions que creuen convenients. Tot i així, a nivell de comarca o vegueria existeixen assemblees territorials on hi assisteixen dos representants de cada local. Alhora, existeix una assemblea nacional que té la funció de coordinar accions arreu del territori on hi assisteix un representant de cada territorial.

En segon lloc, després d'analitzar la relació entre els diferents agents en l'organització del referèndum, podem determinar que tenir una societat organitzada a través de partits polítics i entitats i organitzacions polítiques i socials va ser una garantia per realitzar el referèndum del primer d'octubre. El màxim òrgan organitzatiu del referèndum a nivell nacional fou l'anomenat Estat Major del procés, un nucli dur on hi participaven representants de partits polítics, d'entitats socials i personalitats històriques del moviment independentista. A nivell local, les bases dels diferents partits, de les entitats i els aleshores anomenats Comitès de Defensa del Referèndum varen mantenir una relació de complicitat i col·laboració permanent per garantir el referèndum als seus respectius territoris. Per tant, doncs, l'existència de l'anomenat Estat Major del procés i la vertebració territorial dels partits i les entitats van ser la causa que l'1 d'octubre arribés el material electoral del referèndum als col·legis d'arreu del Principat. En tercer lloc, podem afirmar amb rotunditat que la unitat i l'èxit de l'independentisme depèn dels partits polítics, i que els seus interessos electoralistes fan que el conjunt del moviment independentista fracassi i es desmobilitzi. Tot i que l'any 2015 els principals partits independentistes, ERC i el PDeCAT, s'uniren sota el paraigua de la candidatura electoral de Junts pel Sí, després del referèndum de l'1 d'octubre els dos partits prioritzaren els seus interessos electoralistes a l'estratègia d'executar el resultat del primer d'octubre. Aquesta desunió entre els partits ha provocat una forta desmobilització del sector independentista que, cansat de disputes partidistes, d'ençà del referèndum del primer d'octubre només s'ha mobilitzat massivament en moments puntuals com en les protestes postsentència.

En quart lloc, cal fer èmfasi en la repressió exercida per part de l'Estat espanyol sobre les institucions i el poble de Catalunya. Els juristes exposen que Espanya ha exercit una repressió econòmica, policial, política i judicial envers l'independentisme a través de praxís repressives com muntatges policials, detencions arbitràries, seguiments i intervencions de dispositius electrònics. Aquesta repressió, que té una clara motivació d'aturar la dissidència política contrària al Règim del 78, ha condicionat i ha afectat les estratègies dels partits polítics i, alhora, ha accentuat la desmobilització del moviment independentista a causa de la por que ha agafat un sector important de la societat. Actualment, es comptabilitzen més de 2.850 persones represaliades a Catalunya.

En cinquè lloc, hem observat que moltes de les persones entrevistades constaten que la repressió vulnera el principi de la separació de poders a l'Estat espanyol, ja que tant el poder legislatiu com l'executiu i el judicial van agafats de la mà per aturar l'independentisme. A més a més, posen en evidència que la repressió acaba danyant la qualitat democràtica del sistema judicial espanyol i, en conseqüència, als ciutadans contraris al règim els costa confiar en l'Estat. Alhora, alguns dels entrevistats assenyalen que les institucions espanyoles encara avui segueixen condicionades pel franquisme, i consideren que a Espanya no s'ha viscut una transició democràtica pura ja que no s'han depurat responsabilitats.

Per finalitzar, i contra tot pronòstic, cal destacar que els juristes assenyalen que l'Estat espanyol està utilitzant l'experiència adquirida a Euskal Herria la dècada del 1980 per aturar el moviment independentista català. Els professionals denuncien que a Catalunya s'està aplicant un règim repressiu molt similar al *Plan ZEN*, utilitzat per combatre l'organització terrorista ETA, però que a Catalunya, a diferència d'Euskal Herria, no s'ha utilitzat la violència per assolir objectius polítics.

En definitiva, l'1 d'octubre dibuixa un nou panorama polític a Catalunya tant des del punt de vista dels actors polítics com des del punt de vista dels temes polítics que trobem i trobarem sobre la taula en els propers anys a Catalunya. D'una banda, el protagonisme que adquiriren entitats i organitzacions cíviques ha restat pes als partits polítics que, en alguns casos, fins i tot es varen reinventar arran dels fets d'octubre; per tant, es produeix una superació de la partitocràcia que impera a totes les democràcies occidentals fins a dia d'avui. I, de l'altra, s'han posat a sobre la taula nous temes i valors polítics que van des del resultat del referèndum i l'efectivitat de la República fins a la repressió i les seves conseqüències humanes més evidents: exili i presó, passant per la unitat política com un dels valors més preuats en la política catalana, un nou mantra.

Bibliografia i bibliografia web

- Borràs, Jordi. *Dies que duraran anys*. Ara Llibres (2a edició). Barcelona, 2018. - Puigdemont, Carles; Xirgo, Xevi. *La lluita a l'exili*. La Campana (1a edició). Barcelona,

---

2020. – Riera, S. (2020, 18 enero). Tres mesos després de les protestes postsentència, encara hi ha cinc persones en presó preventiva. CCMA. <<https://www.ccma.cat/catradio/catalunya-migdia-cap-de-setmana/encara-hi-ha-cinc-detinguts-en-presó-preventiva-tres-mesos-despres-de-les-protestes-postsentencia/noticia/2981517/>> [25 de setembre del 2020] – E. (2017, 5 mayo). El PDeCAT y Esquerra crean un òrgano para preparar el referéndum. *El País*. <https://elpais.com/ccaa/2017/05/05/catalunya/1494017340_318113.html> [13 d'octubre del 2020] – Història del PSUC. (s. f.). PSUC. <<http://psuc.cat/historia/>> [8 d'agost del 2020] – (s. f.). Cronologia del procés. CCMA. <<https://www.ccma.cat/324/claus-judici-proces/cronologia/>> [21 d'agost del 2020] – La Forja. (s. f.). La forja. <<https://laforja.cat/qui-som/hist%C3%B2ria/>> [12 d'agost del 2020] – Història i principis | Arran. (s. f.). Arran. <<https://arran.cat/qui-som/historia-i-principis/>> [12 d'agost del 2020] – Fundació ERC. (s. f.). Esquerra Republicana de Catalunya. <<https://www.esquerra.cat/ca/historia-la-fundacio-esquerra-erc>> [18 d'agost del 2020] – La història del socialisme català | Socialistes | Partit dels Socialistes de Catalunya. (s. f.). <<http://www.socialistes.cat/pagina/historia-del-socialisme-catala>> [2 de setembre del 2020] – Presentació. (2020, 3 juny). Òmnium Cultural. <<https://www.omnium.cat/ca/presentacio/>> [10 de setembre del 2020] – Maulets. (s. f.). Organització de Maulets. <<https://maulets.org/>> [17 de setembre del 2020] – Candidatura d'Unitat Popular. (s. f.). CUP. <<http://cup.cat/>> [17 de setembre del 2020] – Què és l'AMI? (s. f.). Associació de Municipis per la Independència. <<https://www.municipisindependencia.cat/que-es-ami/>> [3 d'octubre del 2020] – Pérez, M. Á. (2019, 30 enero). 1. El origen del «procés»: el plan de Mas. *Libertad Digital*. <<https://www.libertaddigital.com/espana/2019-01-28/rebelion-1-o-artur-mas-1276632148/>> [4 novembre del 2020] – Colaboradores de Wikipedia. (2020, 27 agost). Proceso soberanista de Cataluña de 2012-2020. Wikipedia, la enciclopedia libre. <[https://es.wikipedia.org/wiki/Proceso_soberanista_de_Catalu%C3%B1a_de_2012-2020#Gobierno_de_Mas_\(2010-2012\)](https://es.wikipedia.org/wiki/Proceso_soberanista_de_Catalu%C3%B1a_de_2012-2020#Gobierno_de_Mas_(2010-2012))> [23 de setembre del 2020] – Sallés, Q. (2019, 15 agosto). L'Estat augmenta Guàrdia Civil i CNP a Catalunya des del 2017. *El Món*. <https://www.elmon.cat/politica/l-estat-augmenta-guardia-civil-i-cnp-a-catalunya-des-del-2017_2068701102.html> [1 de desembre del 2020] – ¿Por qué independencia? (2019, 13 noviembre). Asamblea Nacional Catalana. <<https://int.assemblea.cat/es/por-que-independencia/>> [14 de novembre del 2020] – Aznar, L. R. P. (s. f.). 6 i 7 de setembre: anàlisi crítica dels plens de la desconnexió. *Critic*. <<https://www.elcritic.cat/noticies/6-i-7-de-setembre-analisi-critica-dels-plens-de-la-desconnexio-11246>> [25 d'agost del 2020] – Espanya, o el problema de la separació de poders. (s. f.). Separació poders. <<https://el9nou.cat/osona-ripolles/senseboira/espanya-o-el-problema-de-la-separacio-de-poders/>> [4 de desembre del 2020] – B. (2019, 28 octubre). La coordinadora nacional dels CDR: «Mai avalariem cap acció com la que s'atribueix als empresonats». *Ara Balears*. <

---

ars.cat/politica/coordinadora-dels-CDR-Maiempresonats_0_2322967921.html> [25 de novembre del 2020] – T. (2019, 23 octubre). Entrevista a David Aranda, advocat d'Alerta Solidària: «El dret de reunió i manifestació és sagrat». CCMA. <<https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/mes-324/entrevista-a-david-aranda-advocat-dalerta-solidaria-el-dret-de-reunio-i-manifestacio-es-sagrat/video/5942586/>> [30 de novembre del 2020] – Alerta Solidària - Organització Antirepressiva de l'Esquerra Independentista. (2020, 4 setembre). *Alerta Solidària*. <<https://alerta.cat/>> [6 de desembre del 2020] – País, E. A. P. (1992, 30 junio). Detenidos siete disidentes de Terra Lliure tras colocar tres bombas en Catalunya. *El País*. <https://elpais.com/diario/1992/06/30/espana/709855224_850215.html> [2 de desembre del 2020] – Solidària, A. (2020, 24 julio). Fi del secret de sumari pel tall al Pertús: 197 persones encausades. *Alerta Solidària*. <<https://alerta.cat/fi-del-secret-de-sumari-pel-tall-a-la-jonquera-i-el-pertus-197-persones-encausades/>> [16 de novembre del 2020] – R. (2020, 2 febrero). Les primeres manifestacions del «Llibertat, amnistia i Estatut d'Autonomia». *Sàpiens*. <https://www.sapiens.cat/epoca-historica/historia-contemporania/guerra-civil-i-franquisme/la-primera-gran-manifestacio-sota-el-lema-llibertat-amnistia-i-estatut-d-autonomia_16194_102.html> [1 de setembre del 2020] – Europa Press. (2018, 11 abril). Las portadas de los periódicos de hoy, miércoles 11 de abril de 2018. europapress.es.<<https://www.europapress.es/nacional/noticia-portadas-periodicos-hoy-miercoles-11-abril-2018-20180411000300.html>> [21 de novembre del 2020] – Des de l'1-O fins a l'actualitat: tota la repressió a Catalunya al cop de «a por ellos». (s. f.). *La Izquierda Diario - Red internacional*. <<https://www.izquierdadiario.es/Del-1-O-fins-avui-tota-la-repressio-a-Catalunya-al-cop-de-a-por-ellos>> [24 d'agost de 2020] – El mapa de la repressió. (2020, 29 setembre). Òmnium Cultural. <<https://www.omnium.cat/ca/campanyes/mapa-repressio/Dlc.iec.cat>> [10 d'octubre de 2020]
